

SZUPERKÖTVÉNY | SZUPERHOZAM | ELŐNY A GAZDAGOKNÁL

Beszorító hatás

Átmeneti bankközi pénzhiányt okozott a szuperkötvény iránti roham, amelyet a jegybank kényszerült csillapítani.

Közel 530 milliárd forint értékben jegyezték az első héten a befektetők az új állampapírból – közölte az MTI-vel Varga Mihály pénzügyminiszter. Első pillantásra úgy tűnhet, újabb jelentős lépést tett a kormányzat a tavaly év végén, majd idén tavasszal meghirdetett célja felé: a lakosság kezében levő több mint 5000 milliárd forintnyi készpénzből minél többet kihasználni az államadósság finanszírozására, az idén mintegy 800 milliárd forinttal növelve a lakosság kezében lévő állampapírok összegét.

A Magyar Állampapír Plusz nevű „szuperkötvény” paraméterei valóban látványosak. Miközben a bankbetétek – a lekötöttek is – alig hoznak többet nullánál, az ötéves, fix sávú kamatozású MAP Plusz fél év után 3,5 százalék, egy év után 4 százalék éves kamatot fizet, ami aztán évente 50 bázisponttal növekszik, és az ötödik év végén

eléri a 6 százalékot. Összességében a lejáratkor elérhető maximális hozam évi 4,95 százalék, ami azt jelenti, hogy egymillió forint befektetés után 270 ezer forintos adómentes jövedelem érhető el vele. Vonzerejét az Államadósság-kezelő Központ (ÁKK) azzal is növeli, hogy nemcsak napi vételi árfolyamot jegyeznek a forgalmazók, de a kamatfizetést követő öt munkanapon a pillanatnyi piaci helyzettől függetlenül 100 százalékos árfolyamon – vagyis a névértéket és a vásárlás óta felhalmozott kamatot is beleértve – visszavásárolják.

Más eszközökkel is igyekeznek megtisztítani az utat az új konstrukció előtt. Május 15-étől a jegybank annyira megszigorította a lakosság körében népszerű ingatlanalapok új befektetési jegyeinek visszavásárlási feltételeit (csak 180 napos határidővel lehet hozzájutni a pénzhez), hogy az alapkezelők többsége leállt az újak értékesítésével. Emel-

Állampapír-hirdetés.
Lecserélt portfóliók

a privátbanki portfóliók hangsúlyos elemévé válhat

lett megszünt több vonzó állampapírfajta kibocsátása, így a második félétől már nem lehet vásárolni (legfeljebb a másodpiacon) a Fél-éves Magyar Állampapírból (FMÁP), a Kétéves Magyar Állampapírból (2MÁP), a Kincstári Takarékgjeggyel Pluszból (KTJ+) és a Bónusz Magyar Állampapírból (BMÁP).

Kérdés, valóban a magas lakossági készpénzállomány jelentős részének becsatornázásához járul-e hozzá az új papír. A jegybank háztartásvagyon-felmérése szerint ugyanis az állampapírok vásárlói nem a lakosság széles köréből kerülnek ki, hanem jellemzően a legtehetősebb rétegből. Így megkockáztatható, hogy az újabb és újabb kamatemelések, majd a szuperkötvény végső soron szintén olyan eszközzé válnak, amely a szegényebbek rovására csoportosít át pénzt. Az állam finanszírozását ugyanis az adókon keresztül a teljes lakosság fizeti, a kiemelkedő hozam viszont szűk csoport privilégiuma.

A szuperkötvény a privátbanki portfóliók hangsúlyos elemévé válhat, és a tervekben szereplő 500 milliárd forintos kibocsátást önmagában is felszívhatja ez a szektor; a későbbiekben, a rövid állampapírok lejáratokor, júliusban és októberben újabb tömeges jegyzési igény várható – kalkulál Karagich István, a hazai privátbanki piac vezető tanácsadó cége, a Blochamps Capital ügyvezetője. Márpedig nem az átlagpolgárok a privátbanki ügyfelek, és nem az jellemző rájuk, hogy jelentős mennyiségű készpénzt tartanak otthon. Ezt pendítette meg a Portfolio.hu is: a forgalmazók tapasztalata szerint a MAP Plusz-jegyzésekhez az ügyfelek a bankbetétek feltörése mellett a lejáró, illetve meglévő állampapírjaik visszaváltásából szabadítottak fel pénzeket. Az ily módon átirányított összeget az első heti jegyzések 60 százaléka, mintegy 300 millió forintra becsülte. Emellett a tíz legnagyobb befektetési alap vagyona május vége óta összesen 60 milliárd forinttal csökkent, a kivont pénzek nagy része valószínűleg szintén az új állampapírba került.

A Portfolio adatszerűen azt is levezette, hogy a július 1-jén induló

Babaváró hitellel összekapcsolva a MAP Plusz jelentős nyereséggel kecsegtető arbitrázst tesz lehetővé. A teljes, 10 milliós hitelösszeget felvéve, öt éven át nagyjából 45 ezer forintos törlesztőrészlettel évi 6 százalékos éves hozam érhető el kockázatmentesen, még akkor is, ha nem születik gyermek. Egy gyermek születése esetén, az összes kedvezményrel élve pedig már évi 195 százalékra rúghat a hozam. Második és harmadik gyermek születése esetén, a 3 milliós, illetve 10 milliós tartozáselengedéssel is számolva, az így kapott összeget ismét befektetve további 2,732 millió forintos kamatnyereséggel lehet kalkulálni.

Az új superkötvény felgyorsította a portfóliócsere, és ezzel alaposan megzavarta a pénzpiacot. A befektetők többsége ugyanis eddig birtokolt papírjait nem közvetlenül a Magyar Államkincstárnak adta el, hanem azoknak a forgalmazóknak, amelyeknél megvásárolták. Olyan pénzintézeteknek, amelyek saját maguknak, közvetlenül az államtól csak az 1–1,5 százalékpontnyi hozamot biztosító állampapírokból spájzolhatnak be, a 3–4,5 százalékos hozó lakossági papírokat viszont kötelesek visszavásárolni, ha ügyfeleik felkínálják azokat. A bankok tehát – a maguk szempontjából logikusan – nem siettek ezeket visszaadni az államnak, hanem igyekeztek minél többet felhalmozni belőlük (ezzel bizonyítva a kettős kamatrendszer abszurditását). Így egyik napról a másikra kiszippantották a likviditást a pénzpiacról, amit a vállalatok negyedéves áfafigyeltének pénzigénye még súlyosbított is. Az egynapos bankközi kamatok a korábbi 0,1 százalék alatti szintről június 20-ára 0,66-ra, az egyhetes kamatok 0,12-ről 0,49-re, a 3 hónaposak pedig 0,18-ról 0,25-re ugrottak. Mindez – írta később a jegybank – nem áll összhangban a monetáris tanács korábbi döntéseivel. A pénzügyi szűke miatt a jegybank kénytelen volt beavatkozni, hangsúlyozottan ideiglenes, technikai jellegű intézkedésként egyhetes devizawaptendert hirdetett meg, amelynek révén 150 milliárd forint pluszlikviditást teremtett. ■

LENKEI GÁBOR

A munkájukba menekülnek

Mursal Hedayat édesanyja diplomás mérnök, négy nyelven beszél, mégis évekig tartott, amíg munkához jutott. Menekültként érkezett ugyanis Afganisztánból Brit földre. Mursal Hedayat most 28 éves, és amit édesanyja mellett gyermekként átélt, az indította el vállalkozói pályáján. Mégpedig nagy sikerrel: több más elismerés mellett a Forbes gazdasági magazin például a 30 legjobb 30 év alatti menedzser egyikevé választotta a fiatal nőt a szociális vállalkozások kategóriájában. Cége, a Chatterbox szolgáltatása egyszerű, ugyanakkor Hedayat szerint egyedülálló. A menekültek a saját anyanyelvüket tanítják – és ami igen fontos: egyénre szabottan – azoknak, akik Angliában arabul, spanyolul, szuahéliül, perzsául és jó néhány más nyelven szeretnének tanulni. És ez nem pusztán jótékonykodás. Ha azzal hirdetnék magukat, hogy aki órákat vesz, az támogatja a menekülteket, akkor segélyszervezet lennének. De nem. A reklám úgy szól, hogy – az alapító szerint – a Chatterbox a világ egyetlen olyan cége, amely a megrendelők szakmai háttere és személyes érdeklődése alapján közvetíti a legalkalmasabb nyelvtanárt. Ez pedig nem segélyezés, ez szociális vállalkozás – állítja Hedayat.

A két és fél éve működő Chatterbox módszere emlékeztet a párkereső alkalmazásokra. Az érdeklődőknek meg kell adniuk, mi a hobbiuk, milyen kulturális események vonzzák őket, mik a céljaik. A nyelvtanítás vagy – gyakorlás ennek megfelelő párosításban, egyéni vagy néhány fős foglalkozásokon történik, személyesen vagy az interneten. A cég profiljához elsősorban a társalgási órák illenek. Ez a munkalehetőség természetesen nem áll nyitva bárki előtt, de Hedayat már csak szülőhazája tapasztalatai alapján is joggal állíthatja: éppen a legjobb képzettségű fiatalok közül menekülnek

a legtöbben a háborús állapotok elől. Azt pedig a vállalat alapító nemcsak igazságtalannak, hanem pazarlásnak is tartja, hogy paragon hagyják heverni a képzett menekültek tehetségét: vagy nem kapnak munkát, vagy csak képzettséget nem igénylő állásokhoz jutnak. Hedayat kifejezett célja, hogy ezek a menekültek ne alimizsnát kapjanak, hanem kamatoztathassák képességeiket. Ez persze nem zárja ki teljesen a nemes szándékokat sem. A Chatterbox egyik szlogenje: „Ha elsajátítasz egy nyelvet, megváltoztatod valakinek az életét.”

A Chatterbox nem nagyvállalat: most negyven nyelvtanárt foglalkoztat, de a létszám hamarosan bővül, mert több angliai egyetem és cég tart igényt a nyelvórákra. A fejüket nyelvtanárkodásra adó menekülteknek azért is előnyös a Chatterbox, mert annyi órát vállalnak, amennyi a gyermeknevelés és más elfoglaltságaik mellett belefér az idejükbe. A tanárok díjazása a helyi viszonyokhoz igazodik, és meghaladja a minimálbért. Nem utolsó szempont, hogy az újdonsült tanárok a tanítványaik révén építhetik kapcsolataikat új hazájukban. Taníthatnak olyan menedékkérők is, akik hivatalosan nem vállalkozhatnak munkát. Ők a fizetésük egy részét költségtérítésként kapják meg, a fennmaradó részt pedig természetben, angolórák formájában.

Hedayat arra számít, hogy vállalkozása, amelyet befektetők segítségével indított útjára, másfél év múlva már nyereséges lesz. Tervezi, hogy más országokra is kiterjeszti az üzletet, és olyan országokban is toboroz nyelvtanárokat, amelyekben kevesebb munkalehetőségük van a képzett menekülteknek. Más kérdés, hogy a brit piac után más országokban mekkora kereslet mutatkozik egzotikusnak tekinthető nyelvek oktatására. ■